

Päiväys
22.12.2021

Diaarinumero
20284/03.04.04.04.19/2020

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

22.12.2021

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **29.12.2021**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 22.12.2021 nro 875/2021, valitus ampumaradan ympäristöluvan muuttamista koskevassa asiassa, Ylitornio.

Ympäristöluvanhaltija

Jupon Erä ry

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **22.12.2021 – 28.1.2022**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **28.1.2022**.

22.12.2021

Dnro 20284/03.04.04.19/2020

Asia Valitus ympäristöluvan muuttamista koskevassa asiassa

Muutoksenhakijat [REDACTED]

Ympäristöluvanhaltija Jupon Erä ry

Päätös, josta valitetaan

Rovaniemen ympäristölautakunta 29.10.2020 (21.10.2020 § 136)

Voimassa oleva ympäristölupa

Jupon Erä ry:lle on 26.6.2014 annettulla Rovaniemen ympäristölautakunnan päätöksellä myönnetty ympäristölupa ampumaratatoiminnan laajentamiseen Ylitornion kunnassa Pessalompolon kylässä kiinteistöillä 101:1 ja 10:1. Lupapäätökseen on liitetty lupamääräykset 1–22. Nyt käsiteltävän asian kannalta merkityksellisimmät lupamääräykset 1–9 ovat seuraavat:

1. Tämä päätös sisältää seuraavat ampumaradalla olevat radat:

Kivääriradat:

- yksi 300 m ja 600 m rata
- yksi 100 m rata, johon sisältyy seisovan hirven rata
- kaksi 100 m hirvirataa (liikkuva maali)
- kolme 50 m villikarjurataa
- ampumahiihtorata 50 m

Pistooliradat:

- yksi 25 m rata

Haulikkoradat:

- viisi eri rataa, joilla voidaan ampua trap-ammuntaa kolmella radalla, skeet-ammuntaa kolmella radalla ja compact sporting-ammuntaa kahdella radalla

Ampumarataa voidaan käyttää harjoitus- ja kilpailutoimintaan.

2. Radalla saa ampua arkipäivisin maanantaista perjantaihin kello 8:00 ja 20:00 välisenä aikana ja viikonloppuisin kello 10.00 ja 18.00 välisenä aikana. Kilpailutapahtumien yhteydessä em. viikonlopun aikarajoista voidaan poiketa kuitenkin siten, ettei arkipäiville sallittuja aikarajoja kello 8.00 ja 20.00 ylitetä.

Ammunta alueella on kielletty juhlapyhinä, joului- ja juhannusaattona sekä pääsiäislauantaina.

3. Luvanhaltijan on valvottava, että ampumarataa käytetään ainoastaan lupamääräyksessä sallittuina aikoina.

4. Toiminnanharjoittajan on laadittava ampumarataa koskeva kilpailukalenteri, josta käy ilmi ampumaradalla järjestettävien kilpailutapahtumien päivämäärät, kellonajat ja ampumalajit. Kilpailukalenteri tulee laatia etukäteen vähintään puoleksi vuodeksi kerrallaan (talvi, kesä) ja se on annettava tiedoksi valvontaviranomaiselle sekä asetettava nähtäville sellaiseen paikkaan, josta alueen asukkaat ja mökkiläiset saavat halutessaan tiedon kilpailujen ajankohdista (esim. ilmoittamalla lehdessä, julkaisemalla seuran internet-sivuilla, ampumarata-alueen portilla tai muulla vastaavalla tavalla).

5. Kesäkuukausina (toukokuu-elokuu) kivääri- ja haulikkoammuntakilpailuja saa järjestää enintään 6 viikonloppuna.

6. Radoille, joilla ammutaan kiväärikaliperisilla aseilla (pois lukien ampumahiihtorata), tulee rakentaa laukausääntä vaimentavat ampumakopit, jotka ovat taaksepäin ja sivusuuntaan umpinaiset ja eristetty ääntä vaimentavalla materiaalilla.

Uuden 600 m kivääriradan sijoittelussa ja ääntä vaimentavissa rakenteissa tulee huomioida meluntorjunta erityisesti lähimpien häiriytyvien kohteiden suuntaan (pohjoinen).

7. Rakennettavien 600 metrin radan, pistooliradan, ampumahiihtoradan aiheuttama melutaso ei saa ylittää A-painotettuna enimmäistasona impulssiaikavakiolla määritettynä ($L_{A\max}$) loma-asumiseen käytettävillä alueilla 60 dB ja asumiseen käytettävillä alueilla 65 dB.

Vanhoilla radoilla edellä mainitut raja-arvot ovat melutason tavoitearvoja, johon toiminnanharjoittajan tulee suunnitelmallisesti pyrkiä.

Raja-arvo katsotaan saavutetuksi, kun vähintään 5 laukauksen mittaustuloksen keskiarvo on pienempi tai yhtä suuri kuin raja-arvo.

8. Kaikkien ratojen aiheuttama melutaso on mitattava lähimmissä häiriytyvissä kohteissa kaikissa ilmansuunnissa. Melumittaus on suoritettava kullekin radalle erikseen, normaalissa ammutatilanteessa ja käyttäen radalla normaalisti käytettävää asetyyppiä. Melumittaus uusien rakennettavien ratojen osalta tulee tehdä ratarakenteiden valmistuttua, ennen ratojen varsinaista

käyttöönottoa. Vanhojen ratojen osalta melumittaus tulee tehdä ampumapaikkarakenteiden peruskorjauksen jälkeen.

Melumittaussuunnitelma on toimitettava etukäteen valvontaviranomaisen (Rovaniemen kaupungin ympäristövalvonta) hyväksyttäväksi hyvissä ajoin ennen mittausten suorittamista.

Melumittauksen suorittajalla on oltava riittävä asiantuntemus mittauksen suorittamiseksi ja mittaus on toteutettava vähintään Ympäristöministeriön ohjeen ampumaratamelun mittaaminen mukaisesti (Ympäristöministeriö, Ympäristöopas 61/1999). Yhteenveto mittaustuloksista tulosten tarkasteluineen tulee toimittaa valvontaviranomaiselle tiedoksi ennen uusien ratojen käyttöönottoa.

9. Melumittaustulosten perusteella lupaviranomainen voi antaa näiden määräysten lisäksi uusia määräyksiä tai tiukentaa nyt annettuja määräyksiä meluhaitan vähentämiseksi.

Hakemus ympäristöluvan muuttamiseksi

Jupon Erä ry:n Pessalompolon ampumaradan läheisyydessä kiinteistöjä omistavat muutoksenhakijat ovat Rovaniemen ympäristölautakunnalle 29.12.2016 tekemässään ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaisessa hakemuksessa vaatineet Rovaniemen ympäristölautakunnan 26.6.2014 antaman, Jupon Erä ry:lle myönnetyn ympäristöluvan muuttamista seuraavasti:

1. Lupamääräystä 4 on muutettava siten, että kilpailukalenteri on julkaistava seuran internetsivuilla. Järjestettävät kilpailut tulee ilmoittaa puoli vuotta ennakkoon.
2. Lupamääräystä 5 on muutettava siten, että radan käyttö touko-elokuussa on kielletty. Hakemuksen täydennyksessä 1.8.2017 vaatimusta on täsmennetty siten, että käyttökielto tulee asettaa siihen asti, kunnes ampumamelu on mitattu ympäristöministeriön ohjeen mukaisesti ja toiminta täyttää lupamääräyksen vaatimukset.
3. Lupamääräystä 7 on muutettava siten, että se koskee myös uusia haulikkoratoja. Lisäksi ympäristöluvassa uusille radoille asetetut sitovat meluraja-arvot on ulotettava koskemaan myös olemassa olevia ratoja. Toiminnanharjoittajan on hyväksytyn melumittauksen jälkeen tehtävä suunnitelma melun vaimentamiseksi ja ryhdyttävä välittömästi toteuttamaan sitä.
4. On määrättävä aikaraja, mihin mennessä kaikkia lupamääräyksiä on alettava noudattamaan. Lisäksi on määrättävä seuraukset lupamääräysten rikkomisesta esimerkiksi radan sulkeminen.

Muutoksenhakijoiden mukaan ampumaratatoiminnasta aiheutuva melu on häiritsevää kilpailujen aikana ja muutoinkin. Vapaa-ajan kiinteistöjä ei voi käyttää meluhaittojen vuoksi ja haitta on kohtuuton.

Muutoksenhakijoiden hakemuksen täydennyksessä 1.8.2017 he ovat esittäneet seikkoja muun ohella toiminnanharjoittajan 29.7.2016 tekemien melumittausten puutteista, melun leviämisestä, muutoksenhakijoiden suorittamista melumittauksista ja melun leviämiseen käytettävistä laskukaavoista. Ampumarata aiheuttaa häiriintyvissä kohteissa melua huomattavasti enemmän kuin ympäristöluvan lupamääräykset sallivat. Muutoksenhakijat ovat painottaneet, että melumittaukset tulisi tehdä asiantuntevasti ja ympäristöministeriön ohjeen mukaisesti.

Muutoksenhakijat ovat täydentäneet hakemustaan 26.11.2019. Täydennyksessä on annettu selvitystä viranomaisen 5.7.2019 suorittamien melumittausten puutteista. Muutoksenhakijoiden mukaan melumittausten suorittajan tulee olla ulkopuolinen taho. Muutoksenhakijat ovat toistaneet vaatimuksen radan käyttökieltoon asettamisesta, kunnes radan aiheuttama melu on ammattitaitoisesti mitattu ja täyttää lupamääräysten vaatimukset.

Valituksenalainen päätös

Rovaniemen ympäristölautakunta on hyväksynyt hakemuksen Jupon Erä ry:n ampumaratatoimintaa koskevan ympäristöluvan muuttamiseksi lupamääräyksen 4 osalta koskien ampumaradan kilpailukalenterin julkaisemista ja kilpailuista ilmoittamista. Muutettu lupamääräys kuuluu seuraavasti:

4. Toiminnanharjoittajan on laadittava ampumaradan kilpailukalenteri, josta käy ilmi ampumaradalla järjestettävien kilpailutapahtumien päivämäärät, kellonajat ja ampumalajit. Kilpailukalenteri tulee laatia etukäteen vähintään puoleksi vuodeksi kerrallaan (kesä, talvi) ja se on annettava tiedoksi valvontaviranomaiselle sekä julkaistava Jupon Erän internetsivuilla, sekä ampumaradan portilla tai muulla vastaavalla tavalla.

Muilta osin lautakunta on hylännyt luvanmuutoshakemuksen.

Valituksenalaisen päätöksen perustelut

Mikäli annettuun ympäristölupaan ollaan tyytymättömiä, ensisijainen muutoksenhaku luvasta tulee tapahtua hallintovalituksen mukaisesti hallinto-oikeuteen. Nyt lainvoimaisen ympäristöluvan lupamääräysten muuttamishakemuksen tehneet muutoksenhakijat eivät ole hakeneet muutosta vuonna 2014 lupapäätöksen jälkeen. Huomionarvoista on myös, että käsiteltävänä oleva Rovaniemen ympäristölautakunnan myöntämän lainvoimaisen luvan muutoshakemus on jo toinen tähän lupaan kohdistuva muutoksenhaku [REDACTED]

Ympäristönsuojelulain 89 §:n edellytyksiä luvan muuttamiseen kohdan 1 osalta on todettu, ettei ampumaradan toiminta poikkea ennalta arvioidusta. Vuoden 2014 luvassa ennakoitiin toiminnan kasvavan edeltävistä vuosista ja luvassa luvitettiin myös uusia ratoja. Toiminta ei ole kuitenkaan kasvanut oletetusti, uusia ratoja ei ole rakennettu eikä kilpailujen tai harjoitusten määrä, eivätkä laukausmäärät ole lähelläkään luparajoja tai hakemuksessa ilmoitettuja. Koska uusien ratojen rakentamisesta on luovuttu ja vanhojen ratojen peruskorjaus on kesken, alkuperäisessä luvassa lupamääräyksessä 8. vaaditut melumittaukset eivät ole tällä hetkellä pakollisia.

Ympäristönsuojelulain 89 §:n kohdan 2 osalta on todettu, ettei toiminnasta aiheudu laissa kiellettyä seurausta.

Ympäristönsuojelulain 89 §:n kohdan 3 osalta on todettu, koska tiedonhaku verkkosivuilta on nykyään hyvin yleistä, lupamääräystä 4 on muutettu päätöksellä parhaan käyttökelpoisen tekniikan käyttöönottoa vastaavaksi, jolloin kilpailuista ilmoitetaan ennalta verkkosivuilla.

Ympäristönsuojelulain 89 §:n kohdan 4 osalta on todettu, että toiminnan ulkopuoliset olosuhteet eivät ole muuttuneet, ampumarataa ympäröivä maankäyttö ei ole muuttunut eikä ampumaradan läheisyyteen ole rakennettu uusia asuinrakennuksia.

Ympäristönsuojelulain 89 §:n kohdan 5 osalta on todettu, että laissa, asetuksissa tai Euroopan unionin säädöksissä ei ole tapahtunut toimintaa koskevia muutoksia.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Muutoksenhakijat ovat vaatineet, että valituksenalainen päätös kumotaan siltä osin kuin heidän luvan muutoshakemuksensa on hylätty ja lupamääräyksiä on muutettava valituksessa ilmoitetulla tavalla seuraavasti.

Lupamääräystä 5 on muutettava hakemuksen mukaisesti. Touko-elokuussa radan käyttö on kiellettävä kokonaan, kunnes ampumamelu on mitattu ympäristöministeriön ohjeen mukaisesti ja täyttää lupamääräyksen vaatimukset.

Lupamääräystä 7 on muutettava vanhojen ratojen osalta siten, että melumittaus on suoritettava ammattilaisten toimesta ennen ratojen käyttöä muuhun ammuntaan, kuin mittauksen vaatimaan. Mikäli melua on mittausten mukaan liikaa, on laadittava suunnitelma sen vaimentamiseksi ammattilaisten toimesta ja ryhdyttävä välittömästi toteuttamaan sitä.

Lisäksi on määrättävä lupamääräysten noudattamisesta hakemuksen mukaisesti. On määrättävä aikaraja, mihin mennessä kaikkia lupamääräyksiä on alettava noudattamaan, sekä seuraamukset lupamääräysten rikkomisesta.

Muutoksenhakijat ovat esittäneet, että uusien ratojen rakentamattomuus selvisi valituksenalaisesta päätöksestä, joten niiden osalta asiaa ei tarvitse enää käsitellä.

Muutoksenhakijat ovat perustelleet vaatimuksiaan muun ohella, että melualueella on runsaasti loma-asuntoja ja useita vakituisia asuntoja. Lisäksi ampumaradasta alle kilometrin päässä on kaava-alue, johon on kaavoitettu loma-asuntotontteja ja muita tontteja. Alueen maasto-olosuhteet lisäävät melua järvellä ja mökkien pihapiirissä. Radan aiheuttama melu on häirinnyt alueen asukkaita vuosikymmeniä, eikä toiminnanharjoittaja ole tehnyt toimia melun vaimentamiseksi. Mökkien käyttäminen useita päiviä kestävien kilpailujen aikana on ollut mahdotonta. Toiminnanharjoittaja ei ole noudattanut ympäristöluvan määräyksiä ja viranomainen ei ole huomautuksista huolimatta ryhtynyt toimenpiteisiin.

Voimassa olevaa ympäristölupaa koskevan lupahakemuksen yhteydessä oli annettu kaksi muistutusta meluun liittyen ja lupaan on annettu 22 lupamääräystä. Yritystä määräysten noudattamiseksi ei ole ollut havaittavissa.

Luvan myöntämisvaiheessa viranomaisella ei ole ollut todellista tietoa melun voimakkuudesta häiriintyvissä kohteissa. Luvanhaltijan suorittamat mittaukset on tehty mittarilla, joka ei sovellu ampumamelun mittaamiseen. Myöhemmin tarkastuksen yhteydessä on viranomaisen toimesta mitattu keskiäänitasoa (L_{Aeq}), eikä A-painotettua enimmäistasoa impulssi-aikavakiolla (L_{AImax}) määritettyinä.

Muutoksenhakijat ovat todenneet, että hakemus on hylätty ilman päteviä perusteita. He eivät ole valittaneet voimassa olevasta ympäristöluvasta aikanaan, koska ovat olettaneet toiminnanharjoittajan toimivan määräysten mukaisesti. Lisäksi muutoksenhakijat ovat todenneet laukausmäärän osalta, että ampumatta jätetty laukaus ei hiljennä ammutun laukauksen ääntä. Ympäristölupa myös sallii laukausmäärän kasvattamisen koska vain. Muutoksenhakijoiden mukaan ratojen peruskorjaus on saatu päätökseen. Lisäksi muutoksenhakijat ovat esittäneet erinäisiä väitteitä viranomaisen toimintaa kohtaan.

Liitteenä valitukseen muutoksenhakijat ovat toimittaneet muun ohella alkuperäiseen hakemukseen liittyviä asiakirjoja, joissa muutoksenhakijat ovat antaneet selvitystä melunleviämiskaavoista ja -malleista sekä suorittamistaan melumittauksista. Mittauksissa on todettu 76 dB äänenvoimakkuus ampumakilpailujen aikana. Melunleviämiskaavioiden avulla on saatu laskettua vastaavia lukemia.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta on antanut lausunnon. Lausunnossa on esitetty, että valitus tulee hylätä perusteettomana ja valituksenalainen päätös pysyttää voimassa. Viranomainen on viitannut valituksenalaisen päätöksensä perusteluihin.

Lisäksi viranomainen on lausunut muun ohella, että viranomaisen tarkastuksella tekemää melumittausta ei ole käytetty valituksenalaisen päätöksen perusteluissa. Viranomainen on kyseenalaistanut muutoksenhakijoiden esittämien melunleviämiskaavioiden käyttökelpoisuuden ja väitteet maastonmuotojen vaikutuksesta melun leviämiseen. Laukausmäärän osalta viranomainen on todennut, että melun häiritsevyyteen vaikuttaa se kuinka paljon melua esiintyy, ja että laukausmäärällä on vaikutusta melutasoon.

Rovaniemen kaupungille, Rovaniemen kaupungin terveydensuojeluviranomaiselle ja Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle on annettu mahdollisuus vastineen antamiseen valituksen johdosta. Vastineita ei ole annettu.

Rovaniemen kaupungin ympäristötarkastaja on antanut selvitystä tehdyistä melumittauksista.

Muutoksenhakijat ovat antaneet lisäselvitystä. Muutoksenhakijat ovat muun ohella esittäneet väitteitä valituksenalaista asiaa käsitelleiden viranomaisten toiminnasta.

Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunnalle, Rovaniemen kaupungille, Rovaniemen kaupungin terveydensuojeluviranomaiselle ja Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle on annettu mahdollisuus vastineen antamiseen muutoksenhakijoiden lisäselvityksen johdosta. Vastineita ei ole annettu.

Jupon Erä ry on antanut vastineen valituksen, lausunnon ja vastineiden johdosta. Toiminnanharjoittaja on muun ohella todennut, että tehtyjen melumittausten perusteella voidaan pitää varmana, että ampumamelu muutoksenhakijoiden piha-alueella ei ylitä 60 dB raja-arvoa. Ampumarata on ollut toiminnassa 1970-luvulla lähtien ja valituksia meluhaitasta ei ole aikaisemmin tullut.

Lisäksi toiminnanharjoittaja on todennut, että uusien ratojen rakentamisesta on luovuttu. Lakisääteisiä ampumakokeita on vuonna 2020 järjestetty kahtena päivänä ja yhdelle ulkopuoliselle ryhmälle on järjestetty ampumailta. Ampumapäiväkirjan mukaan vuonna 2020 on haulikkoradoilla ammuttu yhteensä 6 400 laukausta ja kivääriradoilla yhteensä 1 900 laukausta.

Korjaustöitä radoilla on tehty talkootoina ja osaan korjauskohteita on saatu myös avustusta. Korjaustöistä ovat kesken kahden 100 metrin liikkuvan hirviradan äänenvaimennusrakenteet sekä toisen 100 metrin liikkuvan hirviradan säätörakenteet. Tarkoitus on saattaa ratojen korjaustyöt valmiiksi viimeistään heinäkuun 2022 puoliväliin mennessä, jolloin radoilla on tarkoitus järjestää Suomen Metsästäjäliiton kesäakisat.

Muutoksenhakijat ovat antaneet lisäselvitystä. Muutoksenhakijat ovat antaneet selvitystä ampumaradan ympäristössä tehtävistä hakkuista.

Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunnalle, Rovaniemen kaupungille, Rovaniemen kaupungin terveydensuojeluviranomaiselle ja Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle on annettu mahdollisuus vastineen antamiseen lisäselvityksen johdosta. Vastineita ei ole annettu.

Jupon Erä ry on antanut vastineen. Vastineeseen on liitetty Sitowise Oy:n 7.9.2021 tekemistä melumittauksista 23.9.2021 laadittu mittausraportti ja yhdistyksen hallituksen 25.9.2021 tekemä päätös meluntorjuntatoimenpiteistä.

Muutoksenhakijat ovat antaneet vastaselityksen. Muutoksenhakijat ovat muun ohella todenneet, että melunleviämiskaavioita ei ole käytetty virheellisesti, toisin kun ympäristötarkastaja on vastineessaan lausunut. Muutoksenhakijat ovat myös kiistäneet maastonmuotojen vaikutuksen meluesteenä, [REDACTED]

Muutoksenhakijat ovat myös todenneet, että vaikka melun raja-arvot vanhojen ratojen osalta ovat tavoitearvoja tulee lupamääräysten mukaan toiminnanharjoittajan niihin suunnitelmallisesti pyrkiä ja niiden osalta tulee suorittaa melumittaukset peruskorjauksen valmistuttua. Peruskorjaus on muutoksenhakijoiden lausuman mukaan valmistunut noin seitsemän vuotta sitten.

Sitowise Oy:n suorittamista mittauksista muutoksenhakijat ovat muun ohella todenneet, että niitä ei ole suoritettu kaikilta osin ympäristöluvan mukaisesti. Muutoksenhakijoiden mukaan mittaukset ovat ristiriidassa ainakin melukaavion kanssa, joten tuloksia ei ole pidettävä uskottavina.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoo Rovaniemen ympäristölautakunnan päätöksen siltä osin kuin päätöksellä on hylätty lautakunnassa esitetty hakemus ja palauttaa asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

Perustelut

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulain 89 §:n 2 momentissa säädetään, että lainvoimaisen luvan muuttamista voi hakea ja lupaa on muutettava jos 1) toiminnasta aiheutuva pilaantuminen tai sen vaara poikkeaa olennaisesti ennalta arvioidusta, 2) toiminnasta aiheutuu tässä laissa kielletty seuraus, 3) parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisen vuoksi päästöjä voidaan olennaisesti vähentää ilman kohtuuttomia kustannuksia, 4) toiminnan ulkopuoliset olosuhteet ovat luvan myöntämisen jälkeen olennaisesti muuttuneet ja luvan muuttaminen on tämän vuoksi tarpeen, 5) luvan muuttaminen on tarpeen luvan myöntämisen jälkeen laissa, valtioneuvoston asetuksessa tai Euroopan unionin

säädöksessä annetun sitovan ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevan yksilöidyn vaatimuksen täyttämiseksi.

Ympäristönsuojelulain 175 §:n 1 momentissa säädetään, että valvontaviranomainen voi 1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä taikka määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa, 2) määrätä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta, 3) määrätä toiminnanharjoittajan riittävässä määrin selvittämään toiminnan ympäristövaikutukset, jos on perusteltua aiheita epäillä toiminnasta aiheutuvan tämän lain vastaista ympäristön pilaantumista.

Ympäristönsuojelulain 186 §:n 1 momentissa säädetään, että jollei esimerkiksi 175 §:ssä tarkoitettu asia ole tullut vireille valvontaviranomaisen aloitteesta, asian voi panna kirjallisesti vireille muun muassa asianosainen.

Valtioneuvoston päätöksen ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista (53/1997) 2 §:n 1 momentin mukaan ampumaradan aiheuttamien meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää A-painotettuna enimmäistasona impulssiakavakiolla (L_{AImax}) määritettynä asumiseen käytettävillä alueilla 65 dB ja loma-asumiseen käytettävillä alueilla 60 dB.

Saman päätöksen 3 §:n mukaan ohjearvoja sovellettaessa on otettava huomioon ampumaratatoiminnan luonne, kuten ampuma-ajat, laukausmäärät ja ampumalajit, sekä 2 §:ssä tarkoitettun alueen todellinen tai suunniteltu käyttö ja merkitys.

Asiassa saatu selvitys

Muutoksenhakijoiden hakemus ympäristölautakunnalle on koskenut Jupon Eräry:lle Ylitornion Pessalompolossa sijaitsevaan ampumaratatoimintaan myönnetyn ympäristöluvan lupamääräysten muuttamista ja lupamääräysten noudattamiseen velvoittamista. Vaatimukset koskevat ampumaratatoiminnasta aiheutuvaa melua. Ampumaratatoimintaan on ollut lupa vuodesta 1972 alkaen, ja toiminnalle on myönnetty ensimmäinen ympäristölupa 27.2.2003. Nykyinen lainvoimainen ympäristölupa on myönnetty 26.6.2014.

Ampumarata sijaitsee Pessalompolon kylän koillispuolella noin 3,5 kilometrin etäisyydellä kyläkeskuksesta, olemassa olevat radat sijaitsevat Vuonorovan nykyisin asemakaavana voimassa olevalla asemakaava-alueella, jossa alue on varattu ampumarata-alueeksi (EA). Alueella on viisi haulikkorataa, kiväärirata, kaksi hirvirataa, villikarju/pienoishirvirata ja koeammuntarata. Voimassa olevassa ympäristöluvassa on myös myönnetty lupa useiden lisäratojen rakentamiseen, jotka ovat asiakirjoissa esitettyjen tietojen perusteella rakentamatta. Haulikkoradat sijaitsevat alueen pohjoispuolella ja niiden ampumasuunta on itään. Haulikkoammunnan luonteesta johtuen ammuntaa

voi tapahtua myös laajemmalla sektorilla. Hirviradat sijaitsevat haulikkoratojen eteläpuolella ja niiden ampumasuunta on itään. Kiväärirata on alueen eteläisin rata ja sen yhteydessä sijaitsee myös koeammuntarata. Ampumasuunta kivääriradalla on itä-koilliseen. Villikarju/pienoishirvirata sijaitsee kivääriradan ja liikkuvan hirven ratojen välissä. Radoilla on ammuttu vuonna 2020 noin 8 300 laukausta.

Ampumaradan ympäristö on kuivaa mäntyvaltaista kangasmetsää. Alempana maasto muuttuu monin paikoin märemmiksi suo- ja korpialueiksi. Etäisyys lähimpiin ympärivuotisessa käytössä oleviin asuinrakennuksiin on noin kaksi kilometriä. [REDACTED]

Ympäristöluvassa on annettu melupäästöjen rajoittamiseksi lupamääräykset 4–9. Määräyksillä on muun ohella asetettu olemassa oleville radoille melun tavoitearvot ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, velvoitettu toiminnanharjoittaja mittaamaan olemassa olevien ampumaratojen toiminnasta aiheutuvaa melua ratojen peruskorjauksen jälkeen ja varattu viranomaiselle mahdollisuus antaa meluun liittyviä lisämääräyksiä mittaustulosten perusteella.

Voimassa olevan ympäristölupapäätöksen perusteluista ilmenee, että ampumaradan aikaisemmassa ympäristöluvassa ei ollut annettu toimintaa koskevia melurajoja, melun mittausvelvoitetta tai muitakaan määräyksiä. Voimassa olevan lupapäätöksen perusteluiden mukaan luvan hakijan ampumaradan ympäristössä suorittamien melutason mittausten tulosten on katsottu olevan vain suuntaa antavia, minkä vuoksi toiminnanharjoittaja on velvoitettu tekemään lisää melumittauksia melutason selvittämiseksi. Suoritettavien melumittausten tulosten luotettavuuden ja raja-arvoihin vertailukelpoisuuden varmistamiseksi mittausten suorittajalla tulee olla riittävä asiantuntemus.

Ampumaratatoiminnasta aiheutuvia melupäästöjä on mitattu edelleen toiminnanharjoittajan toimesta luvanmuutoshakemuksen vireille tulon jälkeen. Lisäksi mittauksia on suoritettu viranomaisen toimesta osana viranomaisvalvontaa. Muutoksenhakijat ovat lisäksi antaneet selvitystä omista melumittauksista ja esittäneet melun laskentakaavan perusteella arvioitua selvitystä melusta. Toiminnanharjoittaja on toimittanut hallinto-oikeuskäsittelyn aikana Sitowise Oy:llä teettämänsä melumittauksen tulokset.

Oikeudellinen arviointi

Muutoksenhakijat ovat ympäristölautakunnassa hakeneet ampumaratatoiminnan laajentamiseen myönnetyn toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan melua koskevien lupamääräysten muuttamista ja lupamääräysten noudattamiseen velvoittamista ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaisena asiana. Muutoshakemuksessa on myös vaadittu, että

toiminnanharjoittajan tulee mitata ampumaratatoiminnasta aiheutuvaa melua lupamääräyksessä 8 määrätyn mukaisesti.

Voimassa olevan luvan lupamääräyksessä 8 on määrätty, että kaikkien ratojen aiheuttama melutaso on mitattava lähimmissä häiriytyvissä kohteissa kaikissa ilmansuunnissa. Määräyksen mukaan melumittaus on suoritettava kullekin radalle erikseen, normaalissa ammuntilanteessa ja käyttäen radalla normaalisti käytettävää asetyyppiä. Melumittaus uusien rakennettavien ratojen osalta tulee tehdä ratarakenteiden valmistuttua, ennen ratojen varsinaista käyttöönottoa. Vanhojen ratojen osalta melumittaus tulee tehdä ampumapaikkarakenteiden peruskorjauksen jälkeen.

Ympäristölautakunta on käsitellyt haitankärsijöiden vireille paneman asian 89 §:n mukaisena asiana. Muutoshakemuksen vireille tulon jälkeen ympäristönsuojeluviranomainen on 5.7.2019 tehnyt tarkastuksen ampumarata-alueella ja muutoksenhakijoiden kiinteistöillä. Viranomaisen on muun ohella mitannut melutasoja muutoksenhakijoiden kiinteistöillä. Melun mittaamista koskevilta osin lautakunta on valituksenalaisen päätöksensä perusteluissa todennut, että koska uusien ratojen rakentamisesta on luovuttu ja vanhojen ratojen peruskorjaus on kesken, alkuperäisessä luvassa lupamääräyksessä 8 vaaditut melumittaukset eivät ole tällä hetkellä pakollisia.

Valituksessaan hallinto-oikeudelle muutoksenhakijoiden on katsottava tarkoittaneen vaatia, että ympäristölautakunnan päätös, jolla luvan muutoshakemus on hylätty, kumotaan ja muutoshakemuksessa esitetyt vaatimukset hyväksytään. Muutoksenhakijoiden valituksen vaatimukset luvan muuttamiseksi ja melumittausten suorittamiseksi ovat kohdistuneet voimassa olevan ympäristöluvan määräykseen siltä osin kuin lupa koskee olemassa olevia ampumaratoja.

Hallinto-oikeus katsoo, että muutoshakemuksessa esitetyt vaatimukset luvassa määrättyjen melumittausten suorittamisesta vaadittavine määräaikoineen ovat tulkittavissa ympäristönsuojelulain 175 §:n mukaisiksi hallintopakon luonteisiksi vaatimuksiksi siitä, että luvansaaja velvoitettaisiin noudattamaan luvan vaatimuksia meluvaikutusten seurannasta. Hallinto-oikeus toteaa, että asiassa on jäänyt epäselväksi lupamääräyksessä 8 tarkoitettu olemassa olevien ampumaratojen peruskorjaustilanne ja mitä määräyksellä on tosiasiallisesti tarkoitettu. Hallinto-oikeuden käytettävissä olevista asiakirjoista ei ilmene, mitä päätöksessä mainitulla ympäristövalvonnan tarkastuksella 5.7.2019 ampumarata-alueella on havaittu ja todettu. Asiakirjoista ilmenee, että viranomaisen on tarkastuksella suorittanut melumittauksia, mutta melumittauksen tulokset on ilmoitettu A-painotettuina ekvivalenttiäänitasoina (L_{Aeq}), joita ei voi verrata lupamääräyksessä 7 enimmäisäänitasoina (L_{Amax}) annettuihin tavoitearvoihin. Myöskään melumittauksen piirturikuvaajilta luettavissa olevat hetkelliset meluhuiput eivät ole impulssiakavakioisia, joten nekin eivät ole verrattavissa lupapäätöksen tavoitearvoihin.

Lainvoimaisen lupapäätöksen perusteluissa on lupamääräyksen 8 osalta todettu, että radan valmistumisen jälkeen tehtävillä melumittauksilla varmistetaan asetettujen melun raja-arvojen täytyminen ja

meluntorjuntatoimenpiteiden riittävyys. Lisäksi lupapäätöksen perusteluissa on todettu, että koska hakemusvaiheessa jätetty meluselvitys on ollut suuntaa antava, on katsottu perustelluksi varata mahdollisuus antaa meluntorjuntaa koskevia lisämääräyksiä, mikäli mittaustulokset antavat aihetta.

Edellä lausuttuihin seikkoihin nähden ja kun voimassa olevan luvan mukaista toimintaa on joka tapauksessa jatkettu usean vuoden ajan, eikä toiminnan meluvaikutuksia ole asiakirjojen tietojen perusteella asianmukaisesti aikaisemmin ulkopuolisen asiantuntijan toimesta arvioitu, ympäristölautakunta ei ole voinut päätöksessään mainitsemilla perusteilla hylätä muutoksenhakijoiden vaatimusta lupapäätöksessä tarkoitettujen melumittausten suorittamisesta.

Lisäksi hallinto-oikeus toteaa, että puutteellisesta ympäristömeluselvityksestä johtuen asiassa ei ole voinut tässä vaiheessa luotettavasti arvioida poikkeako ampumaratatoiminnasta aiheutuva ympäristön pilaantuminen tai sen vaara ympäristönsuojelulain 89 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla olennaisesti ennalta arvioidusta, taikka arvioida muutakaan 89 §:ssä tarkoitettua edellytystä luvan muuttamiseksi esitetyn muutoshakemuksen perusteella.

Valituksen vireillä ollessa hallinto-oikeudelle on toimitettu 7.9.2021 päivätty melumittaus olemassa olevien ampumaratojen meluvaikutusten osalta. Ottamatta ensi asteena kantaa hallinto-oikeudelle esitetyn ympäristömeluselvityksen riittävyyteen ja lupamääräysten asettamis- tai muuttamistarpeeseen mahdollisista melun raja-arvoista, meluntorjuntatoimista tai muista määräyksistä hallinto-oikeus palauttaa asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi ensi sijassa tarvittaessa ympäristönsuojelulain 175 §:n mukaisena asiana. Tarvittaessa asia on sittemmin käsiteltävä luvan muuttamista koskevana asiana.

Selvyyden vuoksi hallinto-oikeus toteaa, että toiminnan ympäristövaikutuksia tulee tarkastella sen mukaan mitä toiminnalle myönnetty lupa sallii. Mikäli toimintaa ei ole tarkoitus harjoittaa toiminnanharjoittajalle myönnetyn ympäristöluvan puitteissa, luvanhaltijan asiana on tarvittaessa panna asia vireille ja muutoinkin toiminnan muutos on otettava mahdollisessa viranomaiskäsitelyssä huomioon.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä tiedottaminen

██████████ on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista asiakumppaneilleen. Jos hän tämän laiminlyö, hän on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Päätöksestä ilmoittaminen

Ylitornion kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 107 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n perusteella valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **28.1.2022**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Janne Marttila ja Kirsi Stark sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Petri Hiltunen.

Esittelijä Oscar Spåre

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu	■■■■■■■■■■ ym., maksutta
Jäljennös maksutta	Jupon Erä ry Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta Rovaniemen kaupungin terveydensuojeluviranomainen Ylitornion kunnanhallitus Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Ympäristö ja luonnonvarat, sähköisesti Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, Ympäristölupavastuualue, sähköisesti Suomen ympäristökeskus, sähköisesti

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>